

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Мариана Георгиева Асенова
ръководител на катедра „Икономика и финанси” при ВУАРР – Пловдив

член на научното жури по конкурс
за заемане на академичната длъжност “доцент“
по обявен конкурс от Бургаския Свободен Университет - Бургас
по професионално направление 3.8. Икономика /Счетоводство и финансови анализи/

Настоящото становище е изготвено на основание Заповед № ЛС-135 от 17.05.2022 г. във връзка с обявения конкурс от БСУ – Бургас в ДВ, бр. 23 от 22.03.2022 г. конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в професионално направление 3.8 Икономика /Счетоводство и финансови анализи/ към ЦИУН на БСУ

Кандидат по конкурса

Единственият кандидат по обявения конкурс е гл. ас. д-р Галина Райкова Стоянова. Тя е завършила средното си образование в ЕСПУ „Олимпи Панов“ в гр. Русе, като още в младежките си години проявява интерес към икономическата професия и завършва към Икономическия техникум в Русе квалификация ”Оператор-отчетник на финансово-счетоводни документи и парични средства”. Логично се насочва да продължи образованието си в Стопанската Академия в Свищов, където през 1992 г. завършва специалност ”Финанси и кредит”, с квалификация „Икономист – застраховател“. Реализацията си в практиката д-р Стоянова започва в ДЗИ – Русе като в по-голямата част от своя професионален път тя работи в застрахователни компании и търговски банки. Усърдието и високата ѝ компетентност са забелязани и тя заема високи позиции в застрахователната компания ING ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕ като от 2007 да 2011 г. е Мениджър Агенция Бургас, а след това до 2013 г. Регионален мениджър югоизточен район / Бургас, Сливен, Ямбол, Карнобат, Стара Загора, Казанлък, Хасково, Кърджали/. От 2013 до 2017 г. работи в NN ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕ И NN ПЕНСИОННО ОСИГУРЯВАНЕ като Мениджър Агенция Бургас, а след това до 2022 г. е Директор Дирекция „Бургас“ в ГРАВЕ БЪЛГАРИЯ ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕ ЕАД.

Паралелно с възходящото си професионално развитие гл. ас. д-р Стоянова проявява интерес към научната и изследователска работа. От 1995 до 1997 г. е редовен асистент към катедра „Социално и застрахователна дело“ в Стопанската Академия в Свищов. От 1996 до 1998 г. е гост – преподавател в Русенския Университет във Факултет „Бизнес и мениджмънт по дисциплините „Застраховане” и „Управление на риска”. Тя е съставител на едни от първите учебни програми по тези дисциплини в университета. Към преподавателската дейност се завръща като през 2018 г. защитава дисертационен труд на тема: „Информационно осигуряване на оперативния контролинг в застрахователната индустрия“ в Бургаския Свободен Университет, където ѝ е присъдена образователната и научна степен „доктор по икономика“. От 2016 г. до сега гл. ас. д-р Стоянова е хоноруван преподавател в БСУ – Бургас по дисциплини, свързани със застраховането и счетоводството. Понастоящем е главен асистент. Участва активно в проекти и програми, както от страна на БСУ, така и от страна на застрахователната компания, която ръководи. Владее руски и английски език.

1. Общо описание на представените материали

Публикационната дейност за участие в конкурса за доцент на кандидата включва 15 заглавия, от които 2 монографии, 1 студии, 6 статии, 5 доклада, 1 учебник. Три от статиите са публикувани в Годишника на БСУ, което само по себе си може да се счита и за студия.

Най-значителен е самостоятелният монографичен труд, Стоянова, Г. (2022) „Счетоводни модели за управление на аквизиционната дейност в животозастраховането. Застраховка „живот“, свързана с инвестиционни фондове“. Бургаски Свободен Университет, Бургас, 2022, ISBN 978-619-253-013, 355 с., който е уникален с това, че за първи път у нас се прави такова подробно изследване на взаимовръзката на аквизиционната дейност в животозастраховането и нейната отчетност със застрахователните измами от една страна и от друга страна на свързаността на инвестиционните фондове със застраховката „Живот“.

2. Отражение на научните публикации на кандидата в литературата (известни цитирания)

Публикациите на гл. ас. д-р Стоянова, участията ѝ в редица научни форуми доказват, че тя е известна в научните среди. В конкурса за доцент е представила списък с цитиранията, в който са посочени 7 бр. цитирания на нейни публикации в страната. Предполага се в бъдеще тези цитирания да бъдат по-многобройни, имайки предвид, че в последните години публикуването е по-активно в списания, които са реферирани и с огромен брой читатели в мрежата.

3. Обща характеристика на дейността на кандидата

3.1. Учебно-педагогическа дейност

Изискванията към учебната и преподавателска дейност на кандидата са разработени според изискванията на чл. 27(4) на ЗРАСРБ и чл. 57а (2) т.1 на ППЗРАСРБ.

Предоставените документи и надлежно заверени справки от БСУ-Бургас за извършените дейности в учебната и преподавателската дейност на кандидата са доказателство, въз основа на което може да се направят изводи за нейната учебно-преподавателска дейност и за това, че тя участва легитимно в обявения конкурс.

Количествените и качествени изисквания за учебно-преподавателската дейност на гл. ас. д-р Стоянова могат да се представят в следните насоки:

1. Учебна натовареност

От справките е видно, че в количествен аспект кандидатът има необходимата аудиторна и извънаудиторна натовареност. В качествен аспект учебната натовареност може да се оцени на базата на портфолиото от преподавани дисциплини. Представената справка показва, че гл. ас. д-р Стоянова преподава преди всичко специализирани дисциплини като: Организация на счетоводството в осигурителните и застрахователните дружества, Здравно застраховане, Имуществено застраховане, Застрахователни измами. Води също Курс за застрахователни брокери по чл.304 ал. 2 от Кодекса за застраховането в Центъра по икономически и управленски науки.

2. Дейност, извън преките преподавателски ангажименти

Видно е, че кандидатът има редица ангажименти, извън преките преподавателски задължения. Тя е Директор Дирекция „Бургас“ в ГРАВЕ БЪЛГАРИЯ ЖИВОТОЗАСТРАХОВАНЕ ЕАД., сертифициран експерт по „Финансово планиране“ от Института за дипломирани финансови консултанти, търсен специалист в областта на животозастраховането от различни бизнес фирми. Участвала е в 3 проекта по оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“.

3. Разработени и публикувани учебни материали

В областта на учебно-преподавателската дейност е предоставен за рецензиране един самостоятелен учебник по „Застрахователни измами“, издание на БСУ от 2022 г. и шест електронни курса, разработени и качени в платформата Мудъл на БСУ. Това са курсовете по:

- Организация на счетоводството в осигурителните и застрахователните дружества, предназначен за студенти в магистърски програми в Центъра по икономически и управленски науки;
- Здравно застраховане, предназначен за студенти в магистърски програма „Здравен мениджмънт“ в Центъра по икономически и управленски науки;
- Застрахователни измами, предназначен за студенти в магистърска програма „Съдебни икономически експертизи“ в Центъра по икономически и управленски науки;
- Имуществено застраховане, предназначен за студенти в магистърска програма „Бизнес с недвижими имоти“ и квалификационен курс „Бизнес с недвижими имоти“ в Центъра по икономически и управленски науки;
- Курс за застрахователни брокери по чл.304 от Кодекса за застраховането в Центъра по икономически и управленски науки;
- Курс за застрахователни брокери по чл.304 ал. 2 от Кодекса за застраховането в Центъра по икономически и управленски науки.

В условията на пандемия и преминаване към електронно обучение на студентите е видно, че гл. ас. д-р Стоянова е осигурила учебни материали по всички водени от нея учебни дисциплини.

4. Работа със студентите и докторантите

Гл. ас. д-р Стоянова е любим преподавател и това личи от анкетите, провеждани със студентите и отзивите на колегите за нейната работа. Аз нямам преки впечатления, но знам какво е мнението на ръководителя на департамента и на неговите колеги. Гл. ас.д-р Стоянова е ерудирана, отзивчива, компетентна, последователна в научните си дирения и много етична колега, която успешно съчетава теорията с практиката, а това я превръща в един от предпочитаните преподаватели от студентите.

3.2. Научна и научно приложна дейност

Изискванията към научната и изследователската дейност на кандидата са разработени според изискванията на чл. 27(4) т.2 на ЗРАСРБ и чл. 57а (2) т.2 на ППЗРАСРБ.

В рамките на конкурса кандидатът гл. ас. д-р Стоянова е представила 15 броя публикации. От тях приемам за рецензиране следните 14 публикации:

Вид на публикациите	В страната		В чужбина		общо
	Самостоятелни	В съавторство	Самостоятелни	В съавторство	
монографии	1				1
студии	1				1
статии	6				6
научни доклади	5				5
учебници и уч. пособия	1+ 6 електронни				1+ 6 електронни
ОБЩО	14 + 6 електронни				14+ 6 електрон

Всички представени за рецензиране публикации са направени след защитата на дисертацията с изключение на втората монография, която всъщност е отпечатан дисертационен труд. Затова именно този труд не го включвам в списъка на рецензиране. За сметка на това приемам, че разработените 6 електронни курса и електронните материали могат да участват в конкурса.

Кандидатът има задължителната самостоятелна монография. Студията е самостоятелна на български език, публикувана в сп. „Бизнес посоки“ на БСУ. Статиите са на български език, а от докладите само един е на английски език. Всички посочени публикации са самостоятелни. Като препоръка може да се отправи предложението кандидатът да популяризира своите изследвания на повече конференции в страната и чужбина, а също така да запознае водещите застрахователни компании със своето монографично изследване за да може практиците да се запознаят с резултатите от изследването и да приложат на практика някои от предложенията в монографията.

Прегледа на публикациите показва, че кандидатът отговаря на количествените изисквания на БСУ - Бургас за участие в конкурс за доцент. Гл. ас. д-р Стоянова познава в детайли изследваните области и теоретичните постановки са подплатени с анализи, доказващи съответните тези.

5. Приноси (научни, научно приложни, приложни)

Научни постижения с характер на приноси могат да се търсят на първо място в монографичния труд, а след това и в статиите и научните доклади, представени от кандидата.

Приемам направените от автора обосновки на приносите в представените публикации при все, че те са доста фрагментирани.

В хабилитационния труд на тема „Счетоводни модели за управление на аквизиционната дейност в животозастраховането. Застраховка „живот“, свързана с инвестиционни фондове“ се открояват следните по-важни приноси с научен и практико-приложен характер:

- Изследване на влиянието на Европейските директиви върху счетоводните практики в застраховането и изградената теоретична рамка на аквизиционната дейност в животозастраховането и най-вече при нейното счетоводно отчитане;
- Систематизирането и анализирането на видовете счетоводни модели за управление на аквизиционната дейност на застраховка „Живот“ и свързаността ѝ с инвестиционните фондове;
- Цялостното представяне на аквизиционната дейност на застрахователните посредници;
- Представеният симулационен модел за управление и счетоводна на аквизиционната дейност на животозастрахователното дружество;

В останалите публикации могат в много синтезиран вид да се открият следните моменти с характер на приноси:

- Предложеният информационен модел за анализ на бизнес операциите във връзка с приходите и разходите от застрахователна дейност и симулационен модел за оперативен контролинг на текущия финансов резултат;
- Изследването на влиянието на COVID-19 върху използването на застраховка „Живот“, свързана с инвестиционните фондове в условия на криза;

- Анализът на причините, систематизирането на видовете възражения от клиентите към застрахователните посредници и възможните начини и техники за удовлетворяване исканията на застрахованите лица;
- Характеризиране на дългосрочните животозастраховки на младите клиенти, обосноваване на ползите от тях, систематизиране на срещаните проблеми, предложенията за повишаване инвестиционна и застрахователна култура у българите.

4. Критични бележки

Нямам критични бележки, а по-скоро препоръки към автора.

1. Предлагам в бъдеще гл. ас д-р Стоянова да популяризира по-активно достиженията на своите много стойностни изследвания на повече форуми в страната и в чужбина, като ги публикува на английски език, вкл. в издания с импакт фактор;
2. Приносните моменти в публикациите действително съществуват, но при тяхното оформяне са прекалено раздробени и на моменти се губи новаторството и ценността на предложенията;
3. В някои от посочените за рецензиране публикации има повторения, но те като цяло не са много и не омаловажават достиженията на автора, напротив в някои случаи представят на широката публика по-важните изводи от изследванията;
4. Препоръчвам да се засили изследването в областта на Bancassurance, сливанията и поглъщанията, дигитализацията и новите канали на дистрибуция на застрахователните продукти.

5. Лични впечатления

Познавам гл. ас. д-р Галина Стоянова от студентските й години. Следя нейното академично развитие и се радвам на успехите й! Впечатленията ми са отлични. Тя притежава високи морални и научни качества и заслужава доверието и обичта на студентите и колегите си.

6. Заключение:

Представените за рецензиране публикации са полезни както за науката, така също и за практиката. Предложената кандидатура отговаря на изисквания на ЗРАС в Република България и Правилника за неговото прилагане.

Това ми дава основание да гласувам с „ДА“ и предлагам на почитаемите членове на научното жури да изберат гл. ас. д-р Галина Райкова Стоянова за „доцент“ по професионално направление 3.8. Икономика, /Счетоводство и финансови анализи/ за нуждите на Бургаския Свободен Университет-Бургас.

15.07.2022 г.

Член на научното жури:

(Проф. д-р Мариана Г. Асенова)